

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΤΑΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ  
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΤΑΙΑΣ

## ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ  
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗΝ ΜΑΣ

πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Δ. Μεταλληνού



ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΤΑΙΑΣ Τ. Κ. 19003  
ΤΗΛ. / FAX: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr  
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: <https://agnikolaosmark.gr>

Κ Υ Ρ Ι Α Κ Η 12 Μ Α Ρ Τ Ι Ο Υ 2023

- ✿ «Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ».
- ✿ Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ (818).
- ✿ Γρηγορίου Ῥώμης τοῦ Διαλόγου (604),
- ✿ Φινεῆς τοῦ δικαίου (1430 π.Χ.),
- ✿ Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου (1022).

## ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗΝ ΜΑΣ

*πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Δ. Μεταλληνού*

**Ο** Ησυχασμός είναι η πεμπτουσία της ορθοδόξου παραδόσεως, ταυτιζόμενος με αυτό που περικλείει και εκφράζει ο όρος ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ. Έξω από την ησυχαστική παράδοση η Ορθοδοξία είναι ανύπαρκτη και αδιανόητη. Η ησυχαστική πράξη, εξ άλλου, είναι η «λυδία λίθος» για την αναγνώριση της αυθεντικής χριστιανικότητας. «Νηστεία, αγρυπνία, προσευχή» – με τις ησυχαστικές πρακτικές – αποκτώνται τα ουράνια χαρίσματα στην ορθοδοξοπατερική παράδοση. Πρέπει δε να αποσαφηνισθεί εξ αρχής, ότι ως ησυχασμός νοείται κυρίως η πορεία προς την θέωση και η εμπειρία της θεώσεως και δευτερευόντως η διερεύνηση και καταγραφή αυτής της πορείας και εμπειρίας, η ακαδημαϊκή δηλαδή νοηματοδότηση του όρου «θεολογία».

**Ο** Ησυχασμός είναι η βάση και το θεμέλιο των δογματικοθεολογικών αποφάσεων των Οικουμενικών Συνόδων, ως η αγιοπνευματική πορεία της «καθάρσεως, του φωτισμού και της θεώσεως» και όχι κάποια διανοητική-στοχαστική-επιστη-

*Κυριακή Β' των Νηστειών*

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Μάρκ. β' 1-12)

Ἰὼ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοῦμ· καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. Καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων· καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβαττον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός; Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; Ἴνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας – λέγει τῷ παραλυτικῷ· Σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.

---

μονική διαδικασία. Γι' αυτό η γνώση του Θεού ως θέωση εἶναι υπόθεση όλων, εγγραμμάτων και αγραμμάτων, σοφῶν και ασόφων και ὄχι μόνο των φιλοσοφούντων, ὅπως διετείνεται ο συνιτίζων Βαρλαάμ ο Καλαβρός (1290-1359), τον 14ο αἰώνα. Αὐτόν κυρίως ἀντέκρουσε, ως κύριος εκπρόσωπος και πρόμαχος της Ησυχαστικής παραδόσεως ο Ἅγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς (1296-1359), ο μεγαλύτερος ὀρθόδοξος θεολόγος

της εποχής του και μέγας Πατήρ της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

[...]

Ο Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς [...] οριοθέτησε σε κρίσιμους καιρούς την πατερικότητα απέναντι στην αιρετική πλάνη, αυθαιρεσία και αλλοτρίωση της Δυτικής Χριστιανοσύνης. Η πρώτη σπουδαία επισήμανση έγινε από τον Μέγα Φώτιο (820-891) στο πλαίσιο της Θεολογίας (Filioque) και Εκκλησιολογίας (κανονική τάξη), αλλά προσδιορίστηκε σαφέστερα και βαθύτερα από τον Γρηγόριο Παλαμά. Φώτιος και Παλαμάς εχάραξαν την στάση έναντι της Δυτικής Χριστιανοσύνης, που έγινε παράδοση της Ορθόδοξιας, στην οποία εβάδισε, επίσης σε κρίσιμους καιρούς, ο Άγιος Μάρκος ο Ευγενικός (1394-1445). Καμιά παρέκκλιση στην στάση αυτή δεν είναι δυνατή –όσο η Λατινική Εκκλησία εμμένει στις πλάνες της– χωρίς συνέπειες για την ορθόδοξη πίστη και την σωτηριολογική δυναμική της.

[...]

Πρωταρχικό χαρακτήρα έχει ο αγώνας του να σωθεί, στο πλαίσιο της πατερικής Θεολογίας (π.χ. Μέγας Βασίλειος), η διδασκαλία περί διακρίσεως ουσίας και ενεργείας στον Θεό και το άκτιστο της θείας Χάριτος (ενεργείας του Τριαδικού Θεού). Κατά τον λόγο του ο Θεός έχει ουσία και ενέργεια. Ο ενεργών είναι το πρόσωπον και η ενέργεια είναι η ουσιώδης κίνηση της θείας φύσεως. Την διάκριση αυτή ο Παλαμάς χαρακτηρίζει «θεοπρεπή και απόρρητον», ως βασική προϋπόθεση της θεώσεως του ανθρώπου. Αν η εκπεμπόμενη από τον Θεό προς τον κόσμο (την κτίση) Χάρη δεν είναι άκτιστη, δεν υπάρχει δυνατότητα θεώσεως (σωτηρίας) του ανθρώπου και αγιασμού της κτίσεως. Με την αποδοχή της ακτίστου Χάριτος σώζεται η εμπειρία της παρουσίας του Θεού στην ιστορία. Η μετοχή στην θεία Χάρη υπερβαίνει τις

Κυριακή Β' των Νηστειών

λογικές αναβάσεις της σχολαστικής θεολογήσεως προς τον Θεό, που εμμένει στην περί «actus purus» διδασκαλία, την ταύτιση δηλαδή ουσίας και ενεργείας. Θα μου επιτραπεί στην συνάφεια αυτή ένα ησυχαστικό παράδειγμα. Η δυτική Θεολογία βλέπει τον Θεό ως ένα ηλιακό δίσκο, που είναι μεν φωτεινός εις τον ουρανό, αλλά οι ακτίνες του δεν φθάνουν στην γη, για να θερμάνουν και ζωογονήσουν τον κόσμο. Σ' αυτή την περίπτωση, ή υπάρχει ή δεν υπάρχει ο ήλιος, δεν έχει πρακτική σημασία. Αντίθετα ο Θεός της Ορθοδοξίας (όλων των Αγίων της) είναι ένας Ήλιος, του οποίου οι ακτίνες φθάνουν στην γη και την ζωογονούν. Γι' αυτό και σπεύδουν οι άνθρωποι από τα οποιαδήποτε «υπόγεια» της αμαρτίας και ασωτείας τους να ανεβούν (=μετάνοια) στην επιφάνεια, για να δεχθούν την σωστική ενέργεια του Ηλίου της δικαιοσύνης και να σωθούν δι' Αυτού. [...]

(Πηγή: Πρωτοπρ. Γ. Δ. Μεταλληνού, «ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΗ, ΤΗΝ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΑΣ», εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη)



## ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

### 1) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

**Τετάρτη 15 Μαρτίου, Απογευματινή Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία στις 6:00 μ.μ.** που θα τελέσει ο Ιεροκήρυκας της Ιεράς Μητροπόλεώς μας Αρχιμ. Γεννάδιος Κουτσόπουλος. Ακολουθεί Τράπεζα και εν συνεχεία το Μέγα Απόδειπνο.

**Παρασκευή 17 Μαρτίου, Προηγιασμένη Θ. Λειτουργία πρωί. Σάββατο 18 Μαρτίου, Άγιος Νικόλαος Μαρκ/λου 7:00 π.μ.**

### 2) ΕΚΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Η Ενοριακή Φιλόπτωχος Αδελφότητα του Ι. Ναού μας κάνει **έκκληση** για συλλογή τροφίμων για να δοθούν στους αδελφούς που δυσκολεύονται κατά την περίοδο του ΠΑΣΧΑ.

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ Τ.Κ. 19003, ΤΗΛ. / FAX: 22990 40040,  
e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr, ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: <https://agnikolaosmark.gr>

*Κυριακή Β' των Νηστειών*